

Naşūhü's-Silāhī
(Maṭrākçī)

Beyān-ı
Menāzil-i
Sefer-i
‘Irāqeyn

H.G.Yurdaydın

BEYÂN-I MENÂZİL-I SEFER-I 'IRÂKEYN-I
SULTÂN SÜLEYMÂN HÂN

TÜRK TARİH KURUMU YAYINLARI
I. DİZİ — Sa. 3

NASÜHÜ'S - SİLÂHÎ
(MATRÂKÇÎ)

BEYÂN-I MENÂZİL-İ SEFER-İ 'İRÂKEYN-İ
SULTÂN SÜLEYMÂN HÂN

Önsöz, Giriş, Çevriyazı, Notlar ve Dizinler ile Tıpkıbasımı Yayına Hazırlıyan

Prof. Dr. HÜSEYİN G. YURDAYDIN

A. Ü. İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

TÜRK TARİH KURUMU BASİMEVİ — ANKARA

1 9 7 6

İ Ç İ N D E K İ L E R

ÖNSÖZ	VII-XVII
PREFACE	XIX-XXIII
GİRİŞ (INTRODUCTION)	1-208

I. BÖLÜM

(1 – 30)

I. Naşûh'un hayatı ve eserleri	1 – 25
1. Adı, memleketi, eğitim ve öğretimi ile ilgili bilgiler	1 – 2
2. Naşûh'un yazı hayatına girişi: <i>Cemâl el-Küttâb ve Kemâl el-Hüsnâb</i> (923/1517)	2
3. Naşûh'un Mısır'da silâh ve mızrak oyunlarına katılması (923-926/1517-1520)	3
4. <i>Taberî Târîhî</i> çevirisi: <i>Mecma' el-Tevârih</i> (926/1520)	4 – 6
5. Naşûh'un Silâhşörlüğe dair eseri: <i>Tuhfet el-Guzât</i> (936/1529)	7
6. Naşûh'un silâhşörlüğü hakkında Kânûnî'nin bir fermanı (936/1529)	7 – 8
7. Matematik'e ait ikinci eseri: <i>'Umdet el-Hisâb</i> (940/1533)	8 – 10
8. Naşûh'un Kânûnî'nin ilk İran seferine ait minyatürlü eseri: <i>Mecmû'-ı Menâzil</i> (944/1537)	10 – 11
9. <i>Süleymân-nâme</i> 'nin ilk bölümü (926-944/1520-1537; yazılışı: 944-945/1537-1538)	11 – 12
10. <i>Fetih-nâme-i Karabıgdân</i> (23 Cemaziyelahir 945/16 Kasım 1538)	12
11. <i>Târîh-i Fetih-i Şiklôş ve Estergön ve İstünîbelgrâd</i> (<i>Süleymân-nâme</i> : 949-950/1542-1543 yılları olayları). [Yazılıp resimlendirilişi: 950/1543].	12 – 16
12. <i>Süleymân-nâme</i> 'nin ikinci bölümü (950-958/1543-1551)	16 – 17
13. <i>Târîh-i Sultân Bâyezîd ve Sultân Selîm</i>	17 – 18
14. Minyatürlü <i>Târîh-i Sultân Bâyezîd</i>	19
15. <i>Süleymân-nâme</i> 'nin Kânûnî'nin ikinci İran seferine ait Marburg nüshası (955-956/1548-1549)	20

16. Naşûh'un <i>Taberî Târîhî</i> çevirisinin yeni bir versiyonu: <i>Câmi' el-Tevârih</i>	20 – 22
17. Rüstem Paşa'ya atfedilen <i>Tevârih-i âl-i 'Osmân</i>	22 – 25
II. Eserlerine göre Naşûh'un adı, künyesi, lâkapları, kişiliği ve bazı düşünceleri	25 – 30
III. Naşûh'un hayatının son yılları	30

II. BÖLÜM

MECMŪ'-I MENÂZİL'İN İNCELENMESİ

(31 – 114)

I. <i>Menâzil</i> 'in tanınması, hakkında yapılan ilk araştırmalar; bu eserin yollar, topoğrafik çalışmalar ve Mimarlık Tarihi için önemi	31 – 45
II. <i>Menâzil</i> resimlerinin şehir plânı olarak önemi	45 – 48
III. <i>Menâzil</i> resimleri ve XVI. yüzyıl Yakın Doğu şehirciliği	48 – 52
IV. 'Irâkeyn seferi konakları (menzilleri)	52–114
Maṭrâḳçî Naşûh and his “ <i>The Description of the Stages of Sultân Süleymân Hân's Campaign in the two 'Irâks</i> ” (940 - 942/1533 - 1536) (written in 944/1537)	115–173
Bibliyografya (Bibliography)	175–180
Dizin (Index)	181–199
Dizin (Arap harfli)	200–208
<i>Beyân-ı Menâzil-i Sefer-i 'Irâkeyn-i Sultân Süleymân Hân</i> metni	209–284
Dizin (Index) (Çevriyazi'ya ait)	285–295
Dizin (Index) (Tıpkıbasım'a ait)	296–307
<i>Beyân-ı Menâzil-i Sefer-i 'Irâkeyn-i Sultân Süleymân Hân</i> 'ın Tıpkıbasımı ..	1b–109b